

'Parijs' vraagt om circulair denken

Agrodebat, Hans van Meijl

12 januari 2017

#agrodebat

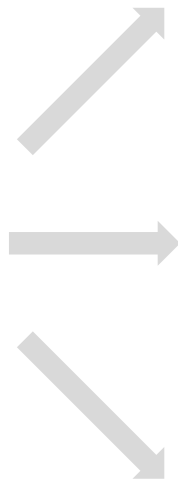

Landbouw onder druk klimaatverandering

Een driedubbele uitdaging

Credit: Stanislav Doronenko, [CC BY 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/)

Invloed klimaatverandering op productie door hogere temperaturen, meer extreme gebeurtenissen

Landbouw, bosbouw en ander landgebruik is verantwoordelijk voor ~25% van broeikasgassen en dient te participeren in mitigatie

UNIEK: Negatieve emissies om klimaat te stabiliseren vereisen grote hoeveelheden land (herbebossing en bio-energie)

Voedselsystemen in hart van veel SDGs

1 NO POVERTY

Food systems

2 ZERO HUNGER

Food systems

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

Food systems

4 QUALITY EDUCATION

Food systems

5 GENDER EQUALITY

Food systems

6 CLEAN WATER AND SANITATION

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

Food systems

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

Food systems

9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

Food systems

10 REDUCED INEQUALITIES

Food systems

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Food systems

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

13 CLIMATE ACTION

14 LIFE BELOW WATER

15 LIFE ON LAND

16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

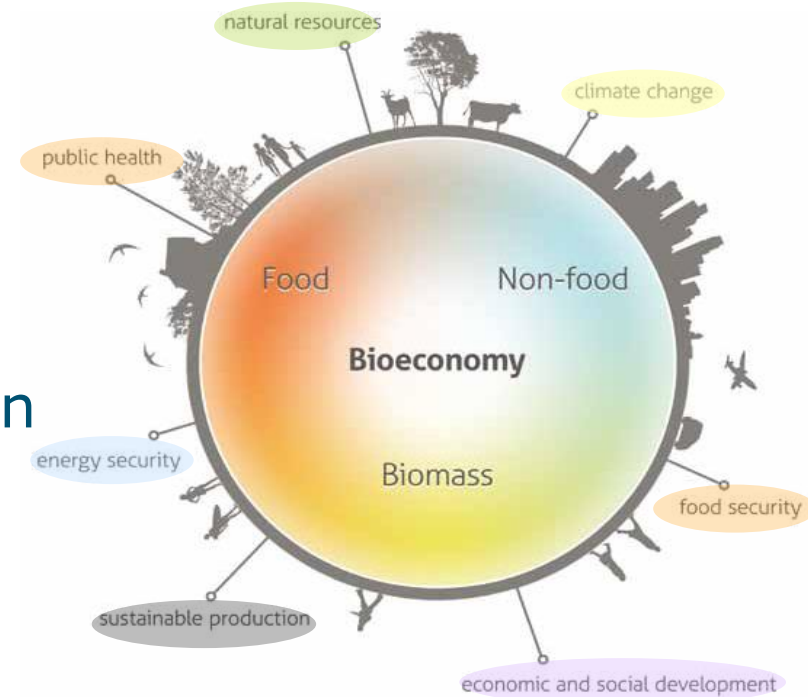
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Verandering is noodzakelijk: 5 grote uitdagingen

5 grote uitdagingen

- Voedsel- en voedingszekerheid
- Afhankelijkheid van niet hernieuwbare middelen
- Mitigatie en adaptatie aan klimaatverandering
- Beheer natuurlijke ecosystemen
- Creëren van banen en concurrentiekracht voor inclusieve groei

5 economische principes

- Internalisatie van externe effecten
- Beprijzen en milieu 'nudging'
- Substitutie en indirecte effecten
- Risicomanagement en natuurlijke ecosystemen
- Inclusieve en groene groei

Samenhangend raamwerk vereist

BELEID en STRATEGIE

- Handel
- Financiën

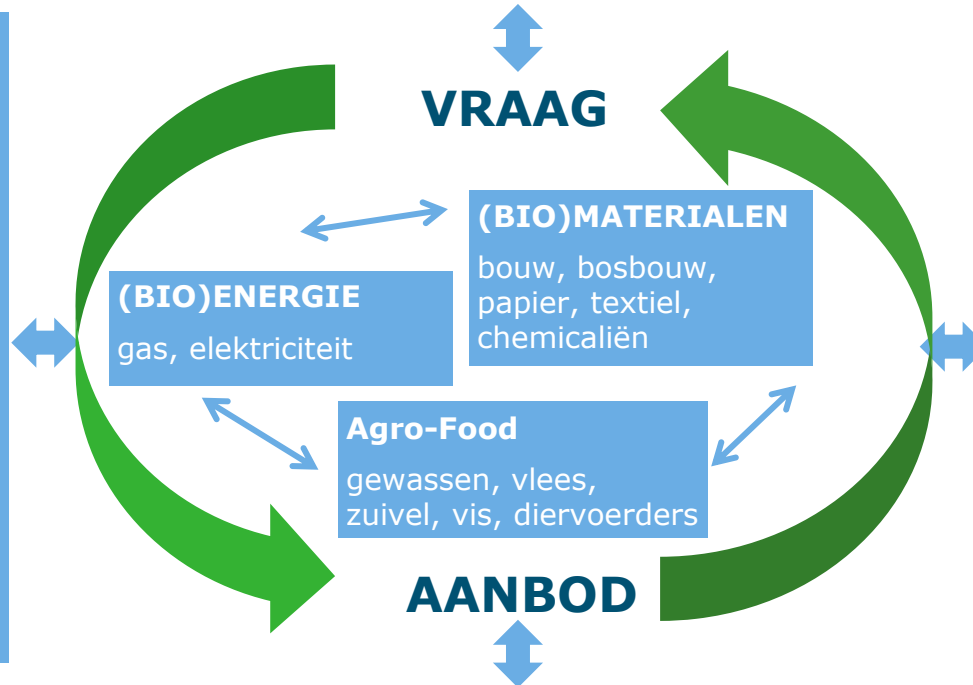
- Milieu
- R&D

- Industrie
- Delfstoffenwinning

- Welzijn
- Duurzaamheid

DRIVERS

- Economische ontwikkeling
- Consumentenvoorkeuren
- Demografische ontwikkeling
- Innovatie en technologische verandering
- Klimaatverandering

MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN

- Voedselzekerheid
- Beheer natuurlijke hulpbronnen/biodiversiteit
- Afhankelijkheid van niet-hernieuwbare hulpbronnen
- Mitigatie en adaptatie aan klimaatverandering
- Werkgelegenheid en economische concurrentiepositie

HULPBRONNEN

LAND

Akkerland
Weilanden
Bossen
Struikvegetatie
Stedelijke gebieden

WATER

Zoet water
Oceanen

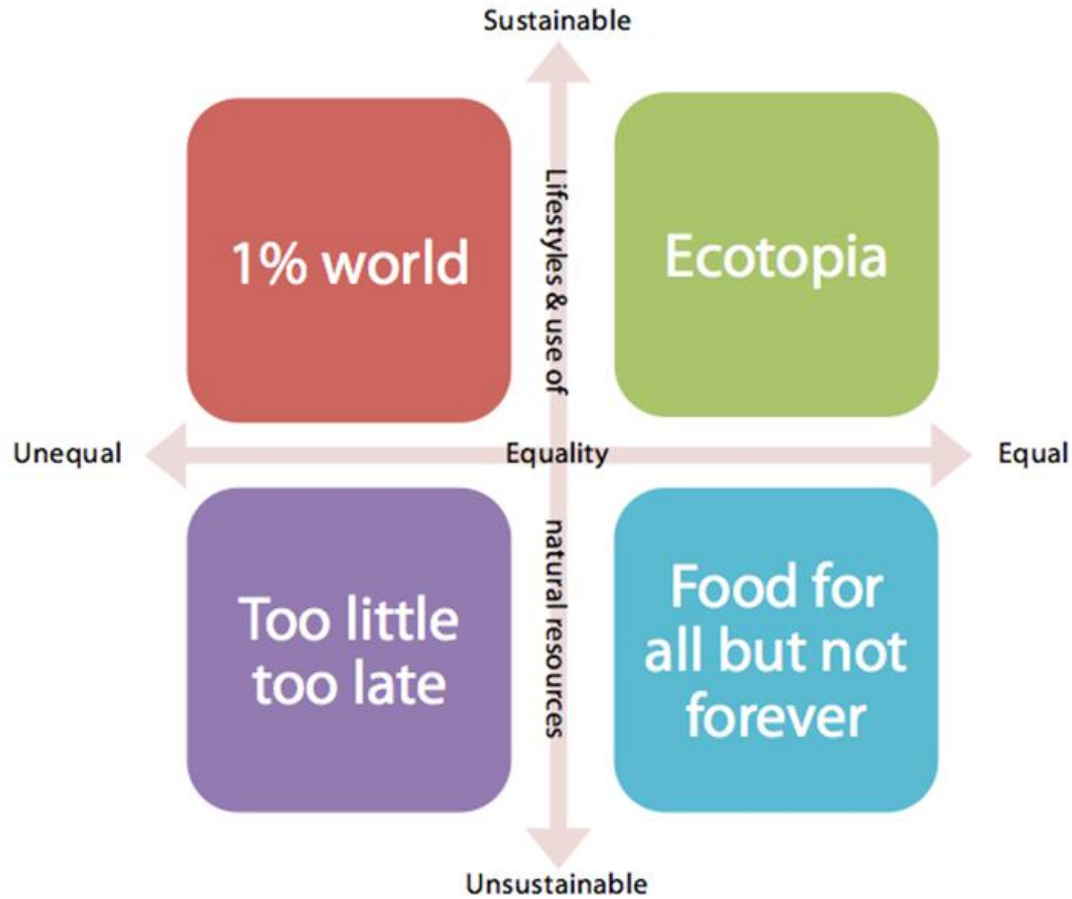
NIET-HERNIEUWBARE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

Fossiele brandstoffen
Fosfaat
Stikstof
CO₂

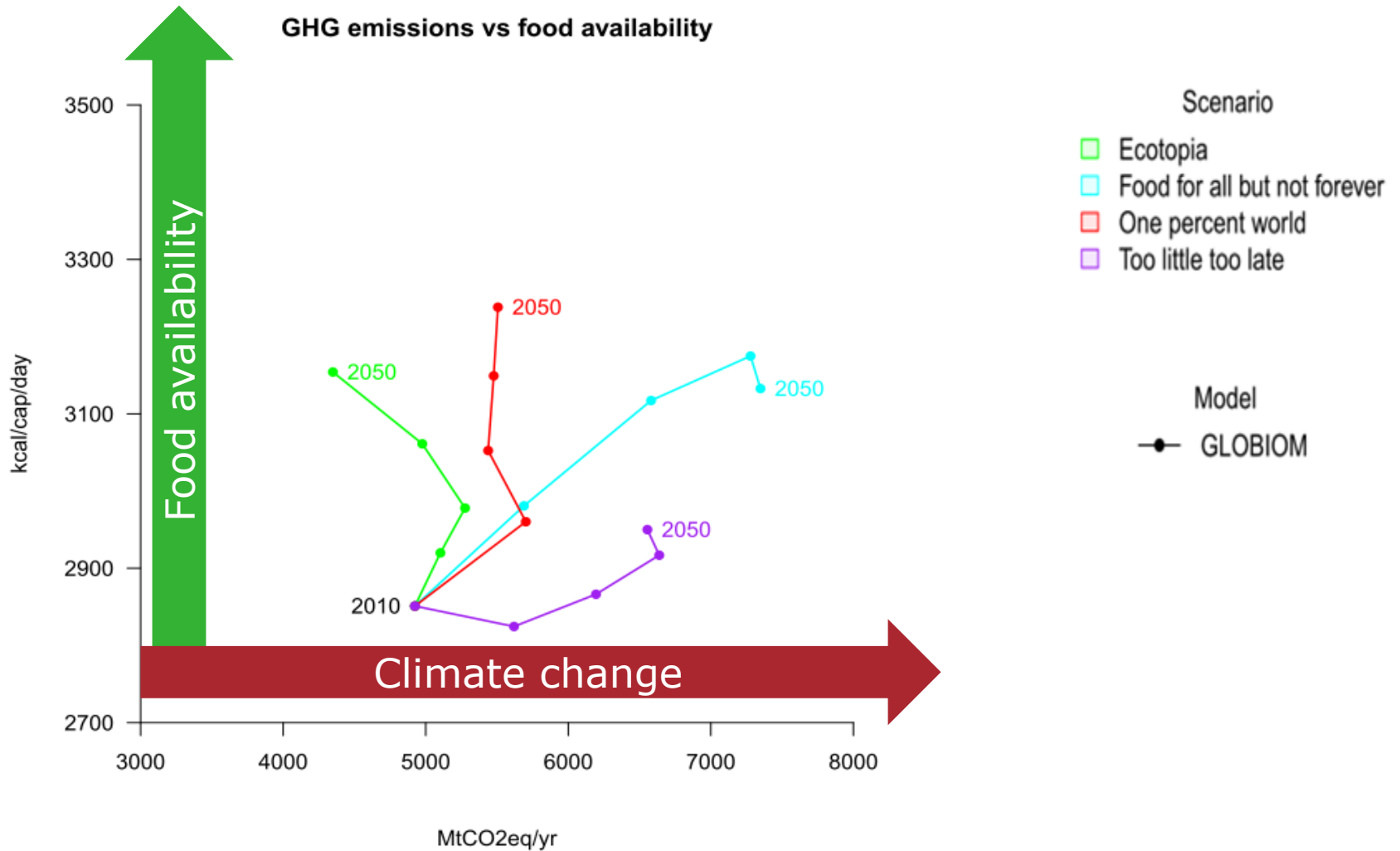
ARBEID

Onderwijs en opleiding
Arbeidsparticipatie

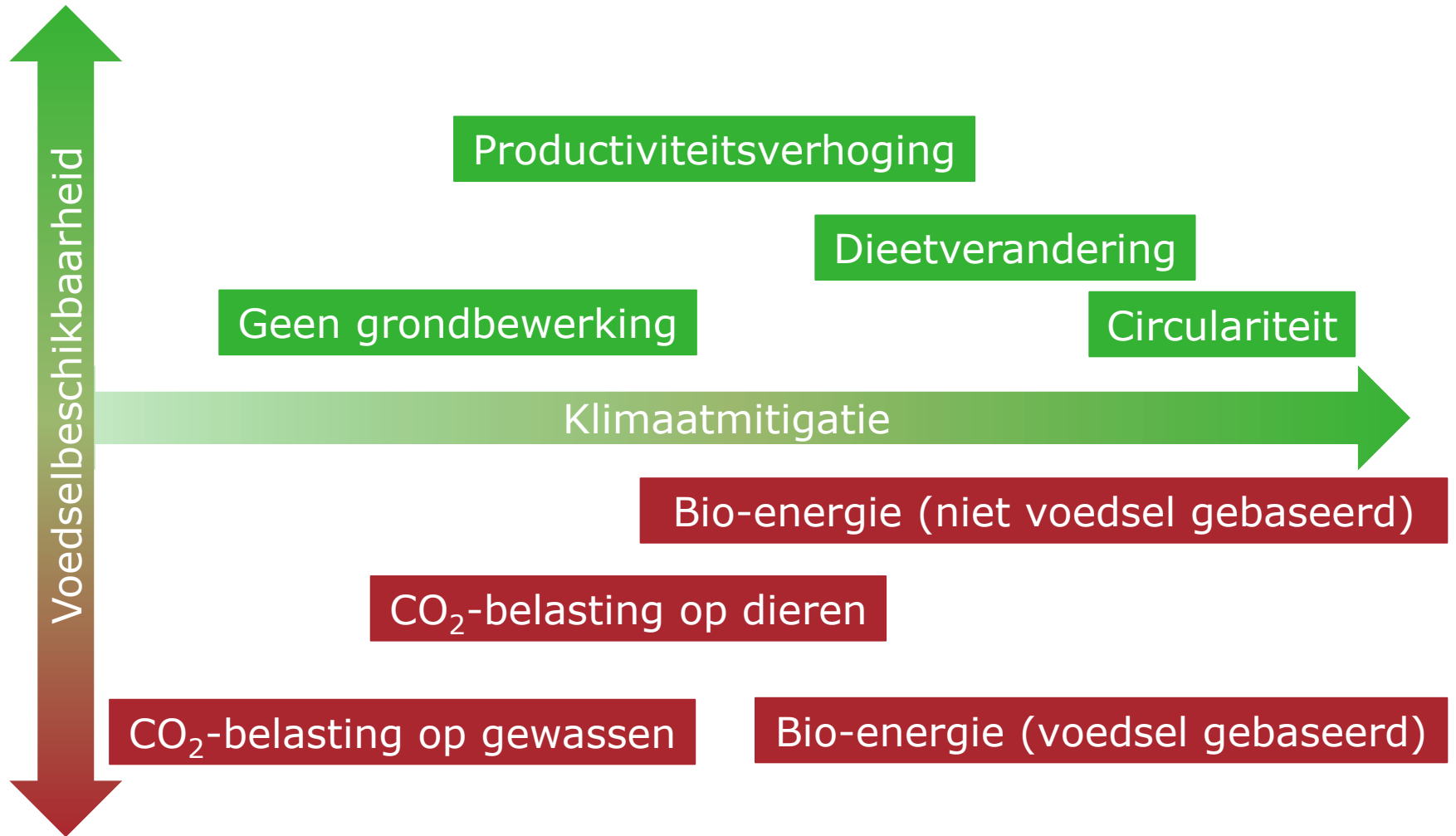
Toekomstscenario's (Foodsecure)

Emissies versus voedselbeschikbaarheid

Effect mitigatieopties

5 onderzoeksstrategieën

Monitoring
& accounting

Risico
management

Scenario
analyse

Verandering
stimuleren

Stakeholder
interactie
voor sociale
innovatie

Doorbreek de cirkel - beleid

- Gericht overheidsbeleid aanvullend op markt nodig voor efficiënte transitie
- Incentives voor bedrijven nodig voor veerkracht en innovatie
- Maak ecologische en sociale kosten en baten zichtbaar in consumentenprijzen
- Verschuif belasting van arbeid naar materialen (circulair), kapitaal (inclusief) en emissies (duurzaam)
- Stimuleer ontwikkeling raamwerk, en samenwerking kennisinstituten wereldwijs

Doorbreek de cirkel - bedrijfsleven

- Zet duurzaamheid neer als kernwaarde bedrijf
- Denk circulair en biobased: afval bestaat niet en vervang niet hernieuwbare door hernieuwbare grondstoffen
- Monitoren van duurzaamheid producten
- Verschaf informatie (labelling), vergroot markt transparantie (informatie), verwerk externe kosten in de prijs (true pricing) en nudge consumenten naar duurzaam gedrag
- Investeren in duurzaamheid/circulair geeft op termijn een comparatief voordeel en versterkt concurrentiekracht.

5 MAJOR CHALLENGES

Agri-food
competitiveness

Climate
change

Renewable
resources

Natural
ecosystem

Global food
& nutrition

TOWARDS AN INCLUSIVE AND SUSTAINABLE ECONOMY

HEALTHIER
DIETS

RESILIENT
AGRI-FOOD
SYSTEMS

BIO-BASED
CIRCULAR
ECONOMY

SUSTAINABLE
AGRI-FOOD
PRODUCTION

INCLUSIVE
GROWTH

5 RESEARCH STRATEGIES

Monitoring &
accounting

Uncertainties
management
for resilience

Scenario
analyses

Incentives
for change

Stakeholder
interaction
for social
innovation

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Stemmen

Stem via **live.voxvote.com** of

Download de app

PIN: 94677

Stelling 1

Burger niet nodig voor ontwikkeling van een circulair agrocluster

Stelling 2

Zonder grootschalige landbouw op zee is er geen toekomst voor de Nederlandse landbouwsector

Stelling 3

Belasting op vlees is nodig om duurzame consumptie te bevorderen